

3/8. XI. 218,
Juhla=puheita,

pitänyt:

Kansakoulu-opettaja

J. D. Lampinen

ja

Kirjapaino-wahtori

Charles Unian Galle

Lasten Kewätyhtiö=juhlassa ja Kansan=
huwisssa

Korkeasaarella Kristiinan läheisyydessä,

18³⁰/₆78.

Kristiinassa,

Kansallis-Kirjapainossa, 1878.

YLIOPISTON

KIRJASTO

Näytetty: A. L. Sundholm.

HELSINKI
YLIOPISTO

„Kalliit lapsukaiset ja muut ar-
moijat läsnäolijat!

Wakuutettuna siitä, että useat kum-
minkaan lapsista eivät vielä ole oi-
kein selwillä — ja tuskinpa ovat wie-
lä aivan perusteellisesti ajatelleetkaan
— mitä kewät-yhtiöt ja kewät-yhtiö-
juhlat oikeastaan ja todenteolla mer-
kitsevät, pyydän lausua muutamia asiaa
selittäviä johdelmia. Jo kohta alussa
tahdon johtoperusteeksi huomauttaa,
että kewät-yhtiöiden tarkoitus on
kaswattaa ja totuttaa lapsia jo pienuu-
desta tuntemaan ja käyttämään lau-
peutta, helleyttä ja armeliaisuutta luon-
non heikompiaksi olennoita kohtaan.

Ennenkun käyn asiaa laueammin pitelemaan, tahdon pienokaiſten huomion herättämiseksi eſityttää muutamia asiaa aluſtawia ennakko-tyſjymyksiä. Nimitäin: oletteko, lapsukaiſet, koskaan ajatelleet: mikähän olisi maailma ilman waloa ja lämpöä? mikähän olisi maa ilman ihmisiä ja kaswia? mitähän olisivat ihmiset ilman ymmärrystä ja hywyyttä? mikähän olisi metsä ilman puita ja mitä puut ilman lehtiä ja muita werhoforistuksia? mikähän olisi metsä ilman lintuja ja mitä linnut ilman laulua ja kauneutta? mikähän olisi nurmi ilman kaswia ja kukkia ja mitä kukat ilman wäriä ja kauneutta?

y. m. — Koko aineellinen olemaisuus — koko maa, maailma ja muu luon-

to olisi ilman näitä kaikkia vaan kylmä, kolkko, synkkä pimentola, jossa ei mitään elollinen olento voisi eikä haluaisikaan elää ja oleskella.

Jos siis näitä johdatuskäsityksiä tarkemmin ajatellen seuraatte, niin selviää teille ääretön joukko uusia, ennen tuntemattomia salaisuuksia ja ymmärteitä, joiden joukossa myöskin „kewät-yhtiön“ perusaa'te. Näistä johdelmiesta huomaamme ja ymmärrämme, että kaikilla luonnon esineillä, aineilla ja voimilla on oma, yksinomainen, itsenäinen, määrätty sijansa, arwonsa ja tarkotuksensa, jotka ovat toisiinsa niin somasti ja tarkotuksenmukaisesti liitetty ja järeätetyt, että ne kufin tavallansa muodostawat ja kannattawat luonnon

monijäsenisen rakennuksen järestystä ja yhteistä tasapainoa. — Sanalla sanoen: Luonnon suuressa taloudessa on kullaki esineellä luonnon suhteen waan yksi, ominainen arwonsa ja tarkotuksensa, jota warten se: on, elää, waurastuu ja toimii. Esim. heinä on heinä muuttumatta. Ei toinen heinä taida toista heinää kaswattaa, hoitaa eikä neuwoa, waan kufin niistä kaswaa oman sukunsa ja lajinsa mukaan sellaiseksi ja sellaiseen tarkotukseen, kuin luonto on sen määrännyt. Samate on puu waan luonnon toiminnon tenhoton wälifappale omassa tarkotuksessaan ilman mitään neroa ja keskinäistä edistystä. Ei toinen puu woi toiselle sanoa: älä sinä siihen kaswa — et sinä

siinä menesty — minä olen tässä jo vanhempi asukas — muuta pois! Ei — sitä ei voi toinen huomauttaa eikä toinenkaan täyttää. Niiden täytyy maan olla ja kasvaa, niinkuin luonto ja satunnaiset suhteet suosivat.

Buhamattakaan kivistä, joiden tenhottomuuden jo pieniki lapsi ymmärtää, huomaamme saman yksipuolisen voimattomuuden eläinkunnassaki. Eläin kyllä on paljoa etewämpi ja asiallisempi kuin kivi ja kaswi; sillä niillä kaikilla on kuitenkin joku aisti ja useimmilla samat, kuin ihmiselläki. Paitsi aistia on eläimillä melkein kaikilla vielä joko hitaampi tahi wilkkaampi liikunto-kyky, joten ne voivat olo- ja asunto-paikan muuttamisella täyttää

ja tyydyttää niitä vaatimuksia, joita
 waisto ja aistima niille huomauttaa.
 S. o. — eläin woipi, waikka sillä ei
 ole mitään järestettyä järkeä, liikua
 huonosta eli vastenmielisestä asemas-
 ta sellaiseen paikkaan, joka on sen
 ruumille ja elinrakennukselle otollinen.
 Eläin woipi siis täten wäistää ja wält-
 tää vaaraa ja muuta pahaa sekä et-
 siä miellyttävämpiä olo-suhhteita.

Helposti huomaamme, että eläimellä
 on paljoa etewämpi kyky, kuin kiviällä
 ja kasweilla, sillä yksi ja toinen eläin
 woipi opettamalla oppia jotakin tajua-
 maan ja tekemään. Mutta sillä ei ole
 vielä läheskään todistettu ja wakuu-
 tettu, että oppineimmallakaan eläimel-
 lä olisi luonnoşa jotakin enempää ja

korkeampaa tehtävää, kuin se oma-
 tavallinen laji ja jäsen kantanja, joka
 on kaikilla luonnon esineillä. Jos siis
 koira oppii tottelemaan ja hevonen
 komentoja ymmärtämään, niin ei se
 ole sen oma, vaan ihmisen nero,
 joka sen on taiputtanut sitä tekemään;
 sillä ei nerokkaimpaan eläin voi mi-
 tään edistystä osoittaa. Ei siis toinen
 koira voi toista koira opettaa eikä
 toinen hevonen toista. Vaikka siis
 joku eläin opetettaisiin ja totutettaisiin
 mihin mahdolliseen harjoitukseen tahtoi-
 sa, niin se kuitenkin seuraa ja osot-
 taa aivan samoja mieli- ja taipumus-
 suhteita, kuin muutkin saman heimon
 eläimet. Hyvin opetettu koira hauk-
 kuu ja murisee aivan samassa tar-ko-

tullessa, kuin muutti koirat. Jotain eläin tekee siis waan sitä, mitä luonto siltä waatii.

Tästä voimme nyt kumminki suureksi osaksi käsittää, että kaikilla luonnon esineillä on waan yksi tarkoitus ja tehtävä luonnon suuressa rakennuksessa, niinkuin yksittäisellä pyörällä ja rattaalla josjakin koneessa. Minoastaan ihminen woipi tästä ahtaasta yksipuolisuudesta poiketa. Ihminen, näet sen, woipi henkijesssä eli aatteellisessa suhteessa ilmestynä: joko hyvänä tahi pahana, joko oppineena tahi oppimattomana, joko armotonna tahi laupiaana, joko julmana tahi hellänä, joko irstaisena tahi siiveellisenä j. n. e.

Roska siis ihmisen henkinen tyky

ymmärrettävästi on warsin monen taipumus=suhteen alainen, niin siitä luonnollisesti on maailmassa herännyt kysymys: mikä tahti mikä taipumus=kan- ta on ihmisesä toimitettava voitolle ja miten tämä menettelo on suoritetta- wa? Meille owat nämä molemmat kysymykset jo aiwan selwät; sillä jo- kainen tietää 1:si, että ihmisen aino- ana ja korkeimpana harrastus pyrin- tönä pitää aina ja joka paikassa ole- man kaikellainen kunnollisuus ja hy- wyys — ja 2:si, että tämä pyrintö voidaan toteuttaa hywällä opilla ja wakaalla harjoituksella. Tätä tarfo- tusta warten onki nyky=aian siwisty- neet kansat toimittaneet kaikenlaatuisia sekä harjoitus= että totutus=yhdistyksiä ja

seuroja. Näistä hyväntarbotuksen yhdistyksistä on meitä lähinnä tälläkertaa kewätyhtiö, jonka tarkoitus, kuten jo tiedämme, on totuttaa ja harjottaa ihmisiä jo lapsuudesta siihen hyweesen, joka tunnetaan nimillä: sääliwäisyys, laupeus, hellisyys ja armeliaisuus y. m.

Lapsen valta on werrannollisesti kyllä pieni ja vähäinen, sillä täytymys ja pyhä welvollisuus waatii lapsen olemaan nöyrän ja alammaisen wanhemmilleen ja muille iäkkäimmille ihmisille ja wälewämmille woinille. Mutta maailmassa löytyy ääretön joukko olennoita, jotka ovat heikompia, kuin pienikään lapsi, ja voivat siis aiwan helposti joutua lasten wallan alaisiksi.

Tälläisessä tapauksessa on siis lapsella vapaa tilaisuus näyttää millä mielellä ja tavalla hän käyttää saatua valtaansa.

Että te, lapset, keweämmin ymmärtäisitte mitä minä aion teille sanoa ja selittää, tahdon minä lyhyiden ja selkeyden vuoksi puhua teille wertausten tapaan. Ajatellaapa nyt esim. kolme eri esinettä, nim.: hyvä lapsi, pahalaapsi ja linnun-pesä. — Pieni, herttainen Luojan lintu on kiitos-wirsijään wiserrellen jo warhaisesta aamusta myöhäiseen iltaan työskennellen laatinut itselleen pensastossja pienen, siemän pesän. Pesä on ensin tyhjä, mutta muutamaman wiikon perästä on siellä jo wiisi kuusi pientä miellyttävää poikaa,

joita emä ahkerasti ruokkii ja hyväilee. Hän on iloinen ja onnellinen ja viisertää joka hetki suloisia säveleitään Luojan kunniaksi ja ihmisten iloksi. — Muutamana kauniina päivänä leikittelee joukko kristillisiä ihmislapsia metsän rinteellä, jossa moniääniset, suloisuiset linnut viisertelevät ja monenmonituiset kukat kašwawat. Lapsiakin ovat iloisia ja onnellisia — mutta — heidän joukossaan ei ole täydellinen sydämen tyytyväisyys ja rauha — heidän joukossaan on — pahojakin lapsia. — Yksi lapsi, joka on opetettu ja kašwatettu hyväksi ja tunnolliseksi, ja joka on päättänyt olla ja pysyä aina hyvänä ja hellänä, erkanee hetkeksi joukosta. Hän etsii kauniita kukkia pi-

ku sisarelleen lahjaksi. Hän kulkee aholle lehdistöön. Siellä huomaa hän pienen rehumihkon wesan oksalla. „Di, se on linnun-pesä,” puhuu hän itselleen, „Saisikohan mennä katsomaan? Jos lintu pahetsee ja jättää pesänsä! Ei jätä — minä menen kauniisti — en jatu — katson vaan.” Wakausti lähestyy hän pesää. Lintu lähtee pesästä ja laskee muutamia epätoimon sämeitä. Kädet ristissä, hengittämättä, siunaten kirkistaa hän warowasti pesään, jossa pienet somat poikaset juutauki kurottawat päitänsä. „Woi, kauniista — woi, ihanaa! — paljo on Luojalla lapsia!” kiihtyy hän itseensä ja wäistyy pois. — Kauniin kultas-
mihkon kanssa palaa hän kohta tois-

ten lasten luo eikä ilmota linnunpejää näille; sillä hän tietää että joukossa on pahojakin lapsia.

Kun toiset lapset näkivät hänen tauniin kukka-wihkonja ihastuvat he kowin ja eräs ilkeä, pahan tapainen poika päättää nyt, muka, kerranki olla hyvä ja hankkia sijarelleen samallaisen. Bahasti laulaa loilottaen lähtee hän aholle, josta näki toisenki tulewan, ja ojaantuu kowaksi-onneksi aiwan samoille paikoille. Hänkin äkkää linnun pesän. Hän nytkähyttää hartioitansa ja hiipii ilkeästi siivuillensa wilkkuen pesän luo. Ramalalla parikauljella tarttuu hän wejaan ja pudistaa sitä niin, että pesä on pudota. Lintu pesänsä jäikähtää hirmuisesti, pyrähtää pois ja päästää tus-

kallisen valitushuudon. Ilkiö kirkistaa
 pesään, jossa hämmentyneet poi'at,
 mitkä selällään, mitkä kylellään kirkot-
 tawat päitään. Neittiö ärjyy ja telmii
 hirmuisesti. Kun poi'at vihdoinki pää-
 sewät kohdallensa ja awaawat suitaan,
 tökkii hän tikulla lintu-rauikkoja kirkkuun
 ja heittelee moikkaa ja kiwiä niiden juu-
 hun. Kun lintu-kullat eivät sillä ym-
 märrä lafata päätään kirkottelemasta,
 ottaa hän muutaman nokkaan kiinni
 ja retkuttaa poikaraukkaa siitä niin
 kau'an, että leuka katkee. Sitten nau-
 raan hän, pudistaa päätänsä ja kysyy
 irwistellen „taitaako lintu lentää“ ja
 wiskaa samassa poikasen ilmaan, josta
 se hirmusta väristen putoo risuksoon
 ja murtuu waiwaiseksi. Näin tulee yh-

den ja toisen wiattoman lintusen wuoro kärkeä tuon petoa kamalamman ihmisen kynsissä. — Hänen hirveä huwituksensa on nyt korkeimmallaan. Huutaen kutsuu hän koko lapsi-joukon paikalle, katsomaan, mika, hänen riisuttua miehuuttaan. Joukossa on kahdellaisia luonteita: hyviä ja pahoja. Itkein ja walittain pyytävät hyvät lapset armoa wiattomille linnuille, mutta naurain ja rähišten seuraawat taas pahat lapset lintu kultain äänettämiä kärkeä. Näin tekee jo pahain lasten ilkenä mitä julmimman hävityksen juloisen lintu-raukan rakkaalla asunnolla, jonka tienoilla emä vielä monta päivää wisertää surullisia walitus-wirsiänsä, kunnes viimein muuttaa

tielle tietämättömälle ehkä etsimään rauhallisempia asunto-aloja. — Näin suuri erotus voipi olla kahden samanikäisen lapsen tunnon ja luonteen välillä.

Saattaisin kyllä esitellä lukemattoman joukon samanlaatuisia esimerkkiä kaikenlaisten pienten ja heikko-voimaisten eläinten kohtelusta, mutta kun toivon tämän jo pääasiassa riittävän niin mainitsen enää vaan ikään kuin siivu menneen muutamia. — Usein näkee lasten kohtelevan kärpäsiä, perhosia, hiiriä, siiliskoja, sammakoita ja muita pikku eläimiä aivan eritavalla. Hyvän tapainen lapsi, kun hän saa esim. kärpäsen tahi perhosen kiinni, ihmettelee ja ihailee siinä Suojan wiisa-

utta ja kyttyä, jota vastoin pahantapainen lapsi ei huomaa siinä mitään korkeaa, vaan piinaa ja kiduttelee eläintä — nyppii siltä siivet ja jalat pois ja joko päästää kurjan sellaisenaan mätelemaan tahi saatta sille neuloilla ja muilla pistimillä mitä tuskallisimman kuoleman.

Koska nyt eritunteiset lapset kohtelevat Luojan kauneimpiakin eläimiä esim. perhoisia ja lintuja näin eritavalla, niin on hyvin ymmärrettävä, että tuo mielten erilaisuus ilmaantuu ainakin yhtä tuntuvasti oudompien eli ulkomuodoltaan rumempien eläinten kohteluksia. Esim. sammakko, tuo kurja maan-matelia, joutuu sangen usein tuollaisien raakain lasten tunnotto-

muuden esineeksi. — Hyvä, hellätunteinen lapsi katsoo tuota kaljeaa eläintä täydellä surkutuksella ja sääliillä. „Eläin raukka — wesiissä filmin istut siinä ja tukeat ruumistasi etujaloillasi — sitten hyppäät tietämättä mihin putoat — putoatko tuleen wai termaan, kuoppaan wai kallion halkeamaan, josta et koskaan pois pääse. Jos voisit auttaa — mutta ehkä sinun on sellaisenakin hyvä olla kun et paremmasta tiedä,“ miettii hän itsekseen. — Tuleepa joku tunnoton lapsi samallaiseen tilaisuuteen. Hän äkkää eläimen ja nyrkkiään pusertuen myriiä äkäisesti: „Sinä ilkeä eläin — oletkos taas täällä.“ Häikäisesti haappaa hän kalikan, etsii laudan kappaleen ja asettaa sen pouk-

kolaudaksi. Pyörryksiin lyödyn eläimen asettaa hän nyt laudan nenälleen ja lyöpi kalikalla sen toiseen päähän, niin että eläin-raukka singahtaa siintävään ilmaan. Sieltä se putoaa waiwawaiseksi johonkin sopimattomaan paikkaan, jossa sitten, kufaties kuinka kauan, kituu elämän ja kuoleman vaiheella. — Tällainen menettely on hirveän tunnotonta ja raakaa. — Usein näkee vielä täys'ikäistenki menettelemän samalla tavalla ja fidutteleman esim. kärkeitä raskissa wiikkoausittain. Tuollainen ajattelematon käyntös on seuraus siitä, että ihminen on lapsuudesta alkaen saanut tottua julmuuteen ja tunnottomuuteen.

Näistä muutamista esimerkeistä, luv-

len minä, ymmärrätte te, rakkaat lapset, jo joksikin selvästi mikä ääretön eroitus on hyvällä ja pahalla — ja hyvillä ja pahoilla lapsilla. — Usein kyllä lasten pahuuden puollustukseksi sanotaan: „lapset ovat lapsia — ne ovat taitamattomia,” josta lauseesta päättäen voisi pian luulla lasten samassa iässä olevan jokseenki yhtäläisiä. Mutta se on suuri erehdys. Vaikka te olisitte kuinka yhden ikäisiä, yhden kokoisia ja vaikka yhden näköisiä, niin voipi teidän järellänne ja tunnollanne kuitenkin olla aivan yhtä suuri eroitus kuin yöllä ja päivällä. Ja päin vastoin. Vaikka te olisitte kuinka eri ikäisiä, eri kokoisia ja eri näköisiä, niin teidän sielunne

ja ajatusjenne laatu on tottumuksen mukaan kuitenkin aivan saman suuntainen.

Lapsukaiset, teillä ja meillä kaikilla on tänään säälimättömyyden ja laupeuden harjoitusten vuosijuhla. Teillä on taas tänään juhlistettu tilaisuus ajatella ja päättää, kumpia tahdotte olla niistä lapsista, joita olen esimerkeissäni selittänyt. Tahdotteko olla ja jäädä niiksi kirkiksi, tunnotomiksi lapsiksi, jotka Luojan luotuja eläimiä suotta hävittellevät, kiduttelevat ja rääkkäävät; vai tahdotteko pyyhä ja tulla niiksi hyviksi, helliksi lapsiksi, jotka ihailevat Luojan töitä ja kammooavat kaikkea tunnotomuutta ja wäärnyttä sekä surkuttelevat kaikkea onnettomuutta. Jos nyt walit-

sette sen paremman puolen ja pysytte siinä, niin olette oikeita „kewätyhtiön jäseniä.“

Suonnon lukemattomassa eläinkunnassa löytyy kyllä eläimiä, jotka ovat ihmiselle ja ihmisen toiminnolle joko hyödyttömiä tahi kokonaan haitallisia. Niitä on lupa hävittää. Mutta, lyhyesti sanoen, jos jotakin eläintä surmaatte, niin tehkää se suorastaan ja täydellisesti; sillä selvä kuolema on aina parempi, kuin pitkäälliset, kamalat tuskat. Älkää tehkö itsellenne huvitusta pienimmänkään eläimen tuskista ja vaikeuksista; sillä kaiken elon on Luoja antanut ja kaikella elolla on tuskien ja kärsimyksen tunto. Totutella jo pienuudesta hymynteeseen, niin te

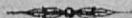
kaiken ikänen pysytte hyvinä ja tun-
 nollisina ihmisinä ja siten telpaatte se-
 kä ihmisille että Jumalalle. — Sellai-
 nen ihminen, joka aina lapsuudesta al-
 kain harjottaa pahuutta, tottuu ja wai-
 puu aina sywemmälle ja sywemmälle
 mellein parantumattomaan pahuuteen
 ja paatumukseen. Sellainen ihminen
 pitää ilonansa kaikkea sekasortoa ja
 wääräyttä. Sellainen ihminen pyytää
 aina waiwata ja ärsytellä sekä eläi-
 miä että ihmisiä ja pitää ilonansa
 muiden wihat ja kärsimykset. Hänen
 elämänsä on kurja ja hän etsii
 iloansa aina sywää sywemmässä kur-
 juudessa, mutta jää viimein lohdutus-
 settomaksi. — Väistäkää tuollaista
 tufalaa elämäkertaa ja pyrkikää to-

tuuteen, oikeuteen ja hymnyteen!

Toivon, että te lapsukaiset, olette
ymmärtäneet tarkotukseni — ja pyy-
dän, että yleisö lasten ja lintusten kes-
kinäisen rauhan vahvistukseksi lausui si
„eläköön“-huudon.

„Eläköön! hurraa! eläköön!“ — (lau-
sui yleisö).

S. D. L.

„Runnioitettamat kanjalaiset!

Hetken sitte kokoontuneena tähän luonnon täyteen juhlapukuun puetta-
maan luotoon, viettämään yksinker-
taista, wiatonta ja siivollista juhlaa,
pyyhdän nöyrimmästi päivän kunniaksi,
kuin myös tälle lukuisalle lapsi-joukol-
le erittäin, lausua muutaman sanan
päivän armosta:

Melkein kautta koko maailman,
missä siivistys ja jäädyttäminen on ole-
massa, wietetään useimmiten suuria
juhlia kansalle; toisinaan etewäin,
maalle hyödyllisten ja muuten kuului-
sain miesten kuolinpäivän muistoksi,
ja toisinaan milloin mistäki syystä ja

tarkoitusjesta. Niinpä tällaisilla
 juhlassuoksilla, kun tänään vietämme,
 on tärkeä, määrätty tarkoituksensa. Väi-
 wän juhla on erittäinki ai'ottu lasten
 n. k. kewät= eli juwijuhalksi; ihme siis
 ei olekkaan, että se on yksinkertainen,
 wiaton ja siivo laadultaansa, niinkuin
 lapsetki itjesjansä owat. Sentähden
 olemmeki johdattaneet tänne luonnon
 ihanaiselle kentälle tuon lukuisan lapsi-
 parwen, joka on kaswamassa kou-
 lujemme ja erittäinki kansakoulujemme
 helmoissa. Näistä lapsukaisista, jotka
 owat nyt elonsa parhaimmalla kukois-
 tuksen i'ällä ja wiattomuuden kukkasi-
 na lehottawat tuossa wiheriäisellä nur-
 mella, näistä me kohtaamassa tulewai-
 suudessa odotamme paljon hyvää, ja

erittäinki että niistä on tulewa hyödyllisiä jäseniä kaupungille ja isänmaalle. Näin on meidän näistä lapsuuskaisista toivominen.

Ihminen on luonnon lapsi; luonto ihastuttaa aina omiansa suuren ihanaisella suloisuudella. Ei ainoasti ihmistä, vaan myös kaikki muitakin luotuja kappaleita riemastuttaa ja ilahuttaa tämä vuoden ihanaisempi aika. Sinnut ilmassa, kalat meressä ja mätelemäiset maassa; kaikki he riemuitsivat ja Luojansa kiittävät, kunkin tavallansa, kun saavat rauhassa hääriä luonnon avarassa paratiisissa. Ihminen on kuitenkin ainoa luoduista kappaleista, joka voi luonnon hywynyttä järjellillä tavalla viljellä ja käyttää. Hän siis

täydellä sielun ja ruumiin voimalla
 voi nauttia suuren suloisuutta. Tuon
 näemme, arvoisat kansalaiset, jo nois-
 ta lapsukaisista, kuinka he iloisella
 muodolla ja palavalla sydämellä otta-
 wat osaa tähän pääasiallisesti heitä
 warten toimitettuun juhlaan, ehkä on
 tähän myös yhdistetty kohtuullista hu-
 wia kansalle. — Meidän täytyy siis
 olla lapsille johdattajina, ja mieläpä
 itsekin ottaa osaa heidän leikkeihinsä.
 Sopivissa tilaisuuksissa on se melwol-
 lisuutemme, että koettaa herättää heis-
 sä halua ja sydämmellistä luottamusta
 tuohon korkeaan Majesteettiin, joka luo
 luonnon ihanat lehdikot ja niiden suloi-
 set wiserit.

Ompa myöskin löytynyt aika, jol-

loin mekin, arvoijat kansalaiset, itseki olimme lapsia ja ahkerasti otimme osaa lapsen luonteelle sopiviin iloihin ja hupaisuuksiin; mutta meille on jo ajat muuttuneet. — Tämä lapsi-parvi on myös kerta noustava sijaamme ja täyttävä velvollisuuksiimme; sillä niinkuin nuoren ihannus on lyhykäistä, on myös elämämmeki. Yksi polvikunta toijensa perästä on katoowa vähittäin pois maailmasta äitinsä helmoihin, ja jättävä niinmuodoin sijaa tuleville sukukunnille. Siis niinkauvan kun elämämmeki kestää olisi meidän muistaminen itseämme ja muita sekä jäädytysyhdellä että kohtuullisuudella nauttia elämän iloa ja huvia, sillä elon virkistävän kikkula on ilo ja hui; mitähän

siis elämä onkaan muuta, kuin alituis-
ta vaihtelevaisuutta!

Teille lapsille, jotka olette itse päi-
wän kirffaat tähdet, tahdon vielä wir-
kata muutamán sanan:

Rakkaat lapset! Te olette nyt juuri
viattomuuden ihanimmalla kannalla ja
siis warsin onnelliset! Te olette vielä
kodon ja elon kukoistawat kukkaset!
Maailman suruista ja monikahvaisista
murheista ei teille vielä ole minkään-
moista haitan-tunnetta; sillä elon koe-
tus-koulu ei ole teille vielä omeansa
awannut, mutta pianpa se kuitenkin au-
keneepi niin yhdelle kuin toiselleki teistä.
Koska siis sydämmenne juuri nykyisessä
nuoruuden iässäänne ovat warsin pian
taipuvaisia niin hyvään kun pahaan,

niin totuttakaat jo lapsena itsiänne ennen kaikkia rakastamaan toinen toisianne; välttämään riitaa, toraa ja pannettelemista, sekä aina elämään keskenänne hyvässä sopusssa, kuten taivaan pikku lintu set. Teidän kallein melvollisuusenne on, että kaikissa olette vanhemmillenne kuuliaiset ja tottelevaiset, sekä että aina ja jokapaikassa ojatatte armeliaisuutta luonnon heikommillesi eläimille. Älkää siis milloinkaan, rakkaat lapsukaiset, pahaa tehkö pikkulinnuillekaan tahi jollaki tavalla häiritkö heidän pienokaisia pesiänsä. Kun itse olette pieniä viisertäviä ja vähävoimaisia, niin hywin ymmärrätte, mitä se vaikuttaisi, jos teitä itseä fidutettaisiin ja lemmittyjä kotojanne

hävitetäisiin. Samoin on kaikkein pienimpään matosten ja hyönteistenkielaita; niitapä ei myöskään saa kiiduttaa, sillä sama Luoja, joka teille on hengen antanut, on saman kalssiin lahjan suonut pienimmällekin maan-materiaalille ja linnunpojalle pesänsään. Henki on siis rakasta kaikille, jotka elävät tahji maassa matelewat. Tulisiitteko siis, armaat lapsukaiset, kiisaussiin, tahji tahtoissiko joku johdattaa teitä pahaa tekemään wiattomille eläimille, niin on teidän aina mielessänne ja muistossanne pitäminen, että:

Niin perho, — pieni matofi, —
mi maaſſa matkustaa,
Sai Suojalt' elon-tunteetki,
mit' waiwata en ſaa!"

Fest-tal

hållet på svenska af

Boktryckeri-Faktorn

Charles Anian Galle

vid

Barnens Majfest och Folknöjet

å

Högholmen invid Kristinestad,

18³⁰/₆78.

101-101

Charles A. Smith

101-101

101-101

101-101

Ärade medborgare!

Samlade för en stund sedan på denne af naturen i full högtidsskrud klädda holme för att fira en enkel, oskyldig och anspråkslös fest, anhåller jag ödmjukeligen att till dagens heder, äfvensom till denna talrika barnskara särskilt, få framställa några ord angående dagens betydelse:

Öfverallt på jorden, der bildning och civilisation existerar, firas som oftast stora och lysande fester för folket: än till minne af ryktbara, för fosterlandets väl och framtid arbetande och fördenskull högt ansedda personers dödliga bortgång, än af en och annan anledning eller skildt ändamål. Likaså är fallet med dyli-

ka tillställningar vi i dag fira; de
kafva ett viktigt bestämdt ändamål.
Dagens fest är egentligen ämnad
till en s. k. Vår- eller Majfest. In-
tet under således att den är enkel
och anspråkslös såsom barnen sjelf-
va. Derföre hafva vi också ledsagat
hit ut i den herrliga naturen den-
na talrika barnskara, som uppväxer
och fostras i våra skolors, framför-
allt folkskolors sköte. Af dessa barn,
som nu befinna sig i lifvets blom-
strings- och fägringsvår och likt
oskuldens bild, de hvita liljorna, rö-
ra sig på denna gröna slätt, af dem
hafva vi rätt att vänta mycket godt
i en kommande framtid och fram-
förallt att af dem skola blifva nyt-

tiga medlemmar för staden och fosterlandet. Så skola vi önska och hoppas om dessa barn.

Menniskan är sjelf ett naturens barn; naturen gläder därför sina egna med sommarens herrligheter. Icke allenast menniskan, utan också andra skapade varelser glädja och fröjda sig åt denna årets ljufligaste tid. Fåglarne i luften, fiskarne i hafvet och insekterne på marken, alla hafva de sin fröjd och prisa sin Skapare, hvar och en på sitt sätt, då de ostörda få röra sig fram och åter i naturens praktfulla paradis. Menniskan är dock den enda af alla skapade varelser, som med vett och förstånd kan tillgedogö-

ra sig naturens godheter. Derföre kan endast hon med fulla själs- och kroppskrafter njuta af sommarens ljufgheter. Detta se vi, ärade medborgare, redan af dessa barn, huru de med strålande uppsyn och glädjefullt hjerta deltaga i denna hufvudsakligen för dem föranstaltade fest, ehuru dermed äfven för- enats ett tarfligt nöje för folket. Vi skola derföre vara barnens ledare och äfven sjelfva deltaga uti deras lekar. Vid passande tillfällen är det vår skyldighet att på alla sätt söka väcka deras håg och tankar på det höga Majestät, som skapar naturens praktfulla lundar med sina herrliga sångare.

Det gafs en tid då äfven vi, ärade medborgare, voro barn och flitigt deltog i lifvets för barnasinet passande nöjen och förströelser; men tiderna hafva sedan för oss förändrats. Denna barnaskara skall äfven en dag intaga våra platser och uppfylla våra pligter; ty liksom sommarens fägring är kort, så är också lifvets. Den ena generationen efter den andra försvinner småningom ur verlden till sin moders sköte och lemnar sålunda plats för kommande släkten. Derför böra vi medan lifvet varar tänka på oss sjelfva och njuta med anständighet och måttlighet af lifvet och dess fröjder, ty lifvets höjdpunkt är glädje och

nöje; hvad är väl lifvet derföre annat än idel omvexlingar!

Till Eder, barn, som ären sjelfva dagens strålande stjernor, vill jag ännu yttra några ord:

Älskliga barn! I ären just nu i oskuldens skönaste tillstånd, hvarföre I ären högt lyckliga! I ären ännu hemmets och lifvets blommande rosor! Af verldens sorger och många-handa bekymmer hafven I ännu ingen kännedom, ty lifvets pröfnings-skola har ännu ej för Eder öppnat sin dörr; men snart nog slås den upp för såväl den ena som den andra af Eder. Derföre medan Edra hjertan i ungdomsvåren äro emottagliga för så väl godt som ondt,

skolen I vänja Eder redan som barn att framförallt älska hvarandra, undvika allt kif, strid och baktal samt alltid lefva Eder emellan i god sänja såsom himmelens fåglar. Eder dyraste skyldighet är att vara Edra föräldrar lydiga och hörsamma samt att I alltid och allestädes visen medlidsamhet mot naturens svagare varelser. Gören derföre, älskliga barn, aldrig illa åt små fåglar eller på något sätt förstören deras små bon. Då I sjelfva ären små qvittrare och ej så kraftiga, så kunnen I tänka Eder sjelfva hvad I skullen tycka om, ifall någon behagade pina Eder och förstöra Edra kära hem. Likadant är fallet med alla

1894

1894

1894

1894

Hinta 5 penniä.

Muisto!

Minne!

Pris 5 penni.